

Duurzaamheidsbeleid Facilitair Bedrijf

Visie en doelstellingen

Bjorn Brink, Lisette Berkien, Martine Nijland

13 juli 2023
Versie 0.16
Definitief

Versiebeheer

Versie	Datum	Auteur	Toelichting
0.1	15 december 2021	Martine Nijland	Eerste opzet visie duurzaamheid FB
0.2	10 januari 2022	Martine Nijland	Aanpassingen n.a.v. feedback MM
0.3	8 maart 2022	Martine Nijland	Aanpassingen n.a.v. overleg Bjorn en Lisette
0.4	25 april 2022	Martine Nijland	Aanpassingen o.b.v. feedback Bjorn en Lisette
0.5	02 mei 2022	Martine Nijland	Aanpassingen n.a.v. sessie FB en overleg Bjorn
0.6	17 mei 2022	Martine Nijland	Aanpassingen n.a.v. feedback Mike en overleg Bjorn/Lisette
0.7	19 mei 2022	Martine Nijland	Aanpassingen n.a.v. feedback Rien Komen
0.8	4 juli 2022	Martine Nijland	Aanvullingen thema's o.b.v. input FB
0.9	18 augustus 2022	Bjorn Brink, Lisette Berkien	Aanvullingen versie 0.8
0.10	14 september 2022	Martine Nijland	Aanpassing o.b.v. overleg Bjorn, Lisette
0.11	3 oktober 2022	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Finale aanpassingen voorafgaand aan tegenlezen organisatie
0.12	23 november 2022	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Verwerking feedback vanuit stakeholders in de organisatie.
0.13	2 januari 2023	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Verwerking feedback vanuit FB
0.14	27 maart 2023	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Verwerking feedback vanuit MT
0.15	20 juni 2023	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Koppeling strategisch document Aeres 20
0.16	13 juli 2023	Bjorn Brink Lisette Berkien, Martine Nijland	Verwerking feedback CvB

Voorwoord

Aeres is een groene onderwijsorganisatie waar duurzaamheid een prominente rol speelt. Het gewaagd doel van Aeres is dan ook om de groene veranderaars van de toekomst op te leiden. Aeres wil actief inspelen op duurzaamheidsontwikkelingen, zowel binnen het onderwijs als de bedrijfsvoering.

Aeres bereidt deelnemers voor op de wereld van morgen, zodat ze proactief kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke opgaven en daarbij zelfstandig verantwoorde keuzes kunnen maken.

Aeres ziet het als haar taak om studenten en medewerkers duurzame kennis en vaardigheden mee te geven. Daarbij is naast integratie van duurzaamheid binnen onderwijs en onderzoek ook de verduurzaming van de bedrijfsvoering essentieel. Immers, leren stopt niet buiten het klaslokaal.

Het Facilitair Bedrijf (hierna te noemen FB) van Aeres wil bijdragen aan de strategische visie van Aeres (2023-2027) en heeft om deze reden een duurzaamheidsbeleid 2023-2030 opgesteld. Dit beleid omvat de visie en doelstellingen om de facilitaire bedrijfsvoering van Aeres zichtbaar te verduurzamen. Hierin is de input van interne stakeholders, trends en ontwikkelingen en nationale en internationale klimaatakkoorden¹ meegenomen. Het FB wil en zal hier vanuit de centrale rol sturend in zijn, maar zal dit wel samen met de instellingen, locaties en ondersteunende diensten moeten doen. Alleen samen kunnen we van Aeres een duurzamere organisatie maken en de gewenste impact realiseren.

Voor het duurzaamheidsbeleid zijn een aantal van de door Aeres omarmde SDG's² geselecteerd die relevant zijn voor verduurzaming van de bedrijfsvoering en de rode draad vormen in dit beleid. Op basis van deze SDG's zijn een aantal thema's benoemd die verder uitgewerkt zijn. Dit zijn:

- Energie en Klimaat
- Gezonde gebouwen en omgeving
- Circulair inkopen en bewuster consumeren
- Samenwerking op het gebied van verduurzaming

Deze thema's worden later in deze notitie verder uitgewerkt.

¹ Rijksbreed programma Circulaire Economie, 'Nederland circulair in 2050' (2016)

² De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's - Sustainable Development Goals) zijn door de Verenigde Naties eind 2015 vastgesteld en zijn wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkeling. De doelen moeten in 2030 een einde maken aan extreme vormen van armoede, ongelijkheid en klimaatverandering.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1.	Strategische visie en missie van Aeres	5
1.2.	Het Facilitair Bedrijf (FB)	5
2	Duurzaamheid Facilitair Bedrijf	6
2.1.	Duurzaamheidsvisie Facilitair Bedrijf	6
2.2.	Duurzaamheidsambitie Facilitair Bedrijf	6
2.3.	Sustainable Development Goals (SDG's)	6
2.4.	Thema's	7
	2.4.1. Toelichting thema Energie & Klimaat	7
	2.4.2. Toelichting thema gezonde gebouwen & omgeving	7
	2.4.3. Toelichting thema maatschappelijk verantwoord Opdrachtgeven en inkopen	7
	2.4.4. Toelichting thema samenwerking o.g.v. verduurzaming en bewuster consumeren	8
3	Uitwerking thema's	9
3.1.	Energie & Klimaat	9
	3.1.1. Definities	9
	3.1.2. Ambitie en Doelstellingen	9
3.2.	Gezonde gebouwen & omgeving	9
	3.2.1. Definities	9
	3.2.2. Ambitie en Doelstellingen	10
3.3.	Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	10
	3.3.1. Ambitie en Doelstellingen	11
3.4.	Samenwerking op het gebied van verduurzaming en bewuster consumeren	12
	3.4.1. Definities	12
	3.4.2. Ambitie en Doelstellingen	12
4	Vervolgstappen	13

1 Inleiding

Door de toenemende schaarste van grondstoffen moet de mens slimmer en duurzamer omgaan met materialen. De effecten van klimaatverandering worden steeds meer zichtbaar. Bovendien worden de internationale én nationale afspraken rondom duurzaamheid steeds concreter. Zo werd op 28 juni 2019 het Klimaatakkoord³ bekrachtigd. De Rijksoverheid heeft bovendien ambities om grondstofkringlopen te sluiten en te werken aan een volledig circulaire economie in 2050. Daarnaast stelden de Verenigde Naties in 2015 zeventien Sustainable Development Goals (SDG's) op.

Niet alleen vanuit wet- en regelgeving wordt steeds meer aangestuurd op een positieve impact op duurzaamheid, dit zien we ook terug bij opleidingsvolgers, medewerkers en het bedrijfsleven.

Tegen deze achtergrond heeft het FB van Aeres dan ook een duurzaamheidsbeleid opgesteld met als doel de huisvesting, facilitaire dienstverlening en ingekochte producten en diensten verder te verduurzamen. Zo willen we anderen binnen de locaties en instellingen van Aeres stimuleren en motiveren om initiatieven te ontplooiën die bijdragen aan ontwikkeling van duurzaamheid. Dit willen we niet alleen doen, maar samen met het onderwijs. Immers, leren stopt niet buiten het klaslokaal.

1.1. Strategische visie en missie van Aeres

De samenleving wordt geconfronteerd met grote transities. De urgentie om te verduurzamen is hoog. Thema's als klimaat, een gezonde leefomgeving, dierenwelzijn en (wereld)voedselzekerheid staan hoog op de agenda. Grote transities gaan hand in hand met een toenemende behoefte aan mensen met kennis en vaardigheden, gecombineerd met een onderzoekende houding naar alternatieve perspectieven. De Nederlandse sectoren met betrekking tot agro, dier, food, gezonde leefomgeving en techniek zijn toonaangevend in de wereld. Aeres is verankerd in deze sectoren en kan met haar onderwijs en onderzoek leerlingen, studenten en cursisten voorbereiden op het leveren van een belangrijke bijdrage aan het versterken van de groene sectoren en aan oplossingen in de grote verandervraagstukken van deze tijd.

Het is dan ook de missie van Aeres om met toonaangevend groen onderwijs en toegepast onderzoek op het gebied van agro, dier, food, gezonde leefomgeving en techniek, bij te dragen aan een duurzame samenleving en de daarbij behorende groene transities. Stevig ingebed in maatschappij én werkveld leiden wij leerlingen, studenten en cursisten op tot kritische wereldburgers en dagen wij hen als (aankomende) professionals uit om op basis van gefundeerde kennis te bouwen aan de leefbare en toekomstbestendige wereld van morgen.

1.2. Het Facilitair Bedrijf (FB)

Het FB bestaat uit drie disciplines: Huisvesting & Beheer, Inkoop en Facility. Het FB faciliteert een inspirerende, veilige en gezonde leer- en werkomgeving ten dienste van het primaire proces. De locaties worden hierbij (procesmatig) ontzorgd. Locatie overstijgende processen worden centraal ingericht met ruimte voor eigenheid van elke locatie. Het leggen van verbindingen binnen en buiten de organisatie is hierbij de sleutel tot succes!

Dit beleidsdocument vertaalt de strategische visie en missie van Aeres (2023-2027) naar doelstellingen ten aanzien van duurzame bedrijfsvoering van het FB met als doel om samen met het onderwijs een bijdrage te leveren aan de 'groene transitie' van Aeres.

1.3 Scope van dit document

Dit document is van toepassing op alle onderwijslocaties, inclusief 'leegstaand' onderwijsvastgoed, opgenomen in Agripark. Daarmee treft dit beleid tevens de (externe) huurders, aangezien zij gebruik maken van de panden en de aangeboden dienstverlening in het pand. De commerciële entiteiten zijn voor wat betreft vastgoed uitgezonderd.

Ingekochte diensten en producten wordt (vooralsnog) geleverd aan alle entiteiten vallend onder Aeres Groep. Hier geldt verplichte winkelnering. Daarmee is dit beleid van toepassing wat betreft de ingekochte diensten en producten op alle organisatieonderdelen binnen Aeres en wordt de uitwerking van dit beleid in gezamenlijkheid opgepakt.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatverandering/klimaatakkoord/wat-is-het-klimaatakkoord>

2 Duurzaamheid Facilitair Bedrijf

Het FB beheert het vastgoed van Aeres. Bovendien worden door het FB grote (inkoop)contracten centraal aanbesteed en beheerd en is zij verantwoordelijk om locatie-overstijgend beleid t.a.v. facilitaire thema's op te stellen en te implementeren. Vanuit deze rol is het FB spin in het web en kan een katalysator zijn t.a.v. de duurzaamheidsambities binnen de organisatie. Dit hoofdstuk beschrijft de duurzaamheidsvisie en ambitie van het FB.

2.1. Duurzaamheidsvisie Facilitair Bedrijf

Wij geloven dat duurzaamheid een centrale plek in de organisatie heeft en dat het FB hierin kan bijdragen. Immers, een zichtbaar duurzame leer- en werkomgeving en facilitaire dienstverlening draagt bij aan het duurzaamheidsbewustzijn en -gedrag onder opleidingsvolgers en medewerkers.

Wij willen datgene wat we als organisatie uitdragen ('wij leiden de groene veranderaars op') laten zien in de leer- en werkomgeving en dit laten ervaren in de dagelijkse praktijk. Vanuit het FB motiveren, stimuleren en enthousiasmeren we *de groene veranderaar*.

De medewerkers van het FB zijn dé groene veranderaars op het gebied van de facilitaire bedrijfsvoering. Met onze opgebouwde kennis, expertise, samenwerkingspartners en resultaten op het gebied van duurzaamheid binnen het werkveld van het FB ontzorgen we de locaties op een proactieve wijze en dragen zo bij aan een optimale onderwijs- en werkplekbeleving (hoger doel FB).

Kortom, practice what you teach!

2.2. Duurzaamheidsambitie Facilitair Bedrijf

Aeres richt de ondersteunende dienstverlening duurzaam in. Dit doen wij door onze CO2 uitstoot te verlagen, bij te dragen aan circulariteit en een gezonde leer- en werkomgeving te creëren. We blijven inzetten op het vergroten van bewustwording zodat duurzaam handelen vanzelfsprekend wordt bij alles wat we doen.

Hierbij streven we naar een gezonde en klimaatneutrale vastgoedportefeuille en een klimaatneutrale en circulaire bedrijfsvoering -en inkoopketen in 2050.

2.3. Sustainable Development Goals (SDG's)

De SDG's zijn 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen die door de Verenigde Naties in 2015 zijn opgesteld en goedgekeurd door 193 lidstaten. Deze SDG's hebben tot doel om een betere wereld te creëren en helpen organisaties om sociaal en duurzaam te werken. Ook Aeres heeft zich verbonden aan de SDG's en zijn zowel gekoppeld aan onderwijs- en onderzoeksprogramma's als ook de bedrijfsvoering.

Aeres heeft zich gecommitteerd aan 7 SDG's, te weten 2 geen honger, 4 kwaliteitsonderwijs, 6 schoon water, 11 duurzame steden en gemeenschappen, 12 verantwoorde consumptie en productie, 13 klimaatactie, 14 leven in het water, 15 leven op het land.

Het FB heeft zich voor het duurzaamheidsbeleid aan vier SDG's gecommitteerd zoals hieronder opgesomd. Alle doelstellingen die later in dit document benoemd worden dragen direct bij aan een van onderstaande SDG's.

SDG	Thema	Toelichting
6	Schoon water en sanitair	Verzekert toegang en duurzaam beheer van water en sanitair voor iedereen.
11	Duurzame steden en gemeenschappen	Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam.
12	Verantwoorde consumptie en productie	Verzekert duurzame consumptie en productiepatronen.
13	Klimaatactie	Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden.

2.4. Thema's

Om de ambitie te realiseren hebben we voor het nieuwe duurzaamheidsbeleid van het FB de volgende vier thema's gekozen, waarbinnen de zeven SDG's zoals opgenomen in 2.3 een plek hebben. Deze thema's raken direct of indirect de dienstverlening van het FB en daarmee ook het onderwijs en onderzoek binnen Aeres.

2.4.1. Toelichting thema Energie & Klimaat

Het FB wil de komende jaren onze CO₂ uitstoot verlagen. In de klimaatwet is vastgelegd dat Nederland in 2030 49% minder en in 2050 95% minder moet uitstoten ten opzichte van 1990.

De CO₂ uitstoot van Aeres bestaat uit verschillende bronnen. De belangrijkste is het energiegebruik door en in de gebouwen. Ook andere bronnen, zoals de vervoersbewegingen, het verbruik van producten en de geleverde dienstverlening draagt hier in meer of mindere mate aan bij.

Ook willen wij vanuit het FB de gebouwde omgeving klimaatbestendig maken en biodiversiteit bevorderen. Door groen en waterberging te integreren in onze gebouwde omgeving wordt bijvoorbeeld bijgedragen aan het vergroten van de biodiversiteit én worden problemen als gevolg van klimaatverandering beperkt (zoals wateroverlast en hittestress).

Tot slot willen wij binnen dit thema bewuster omgaan met het verbruik van water in de gehele keten. De veranderingen in het klimaat zijn van invloed op de watervoorziening. Door bewust hiermee om te gaan, bijvoorbeeld door regenwater op te slaan, het beperken van afval in het rioolwater en het besparen van water zetten wij in op een efficiënt waterverbruik.

2.4.2. Toelichting thema gezonde gebouwen & omgeving

Dit thema richt zich op het welbevinden van mens en dier. Een gezond gebouw en de directe omgeving heeft niet alleen een positief effect heeft op de gezondheid van de gebruikers, maar zorgt ervoor dat zij zich ook gelukkiger voelen en beter presteren. Welbevinden is een complete balans tussen een gezonde werk-, woon- en leefomgeving, gezonde voeding, voldoende lichaamsbeweging, ontspanning en innerlijke rust.

Door aanpassingen in onze gebouwen, de directe omgeving én de geleverde dienstverlening willen we ook van onze Aeres locaties een gezonde omgeving maken waar medewerkers en studenten gezond en productief kunnen werken en leren en waar onze dieren prettig kunnen verblijven.

2.4.3. Toelichting thema maatschappelijk verantwoord Opdrachtgeven en inkopen

Van klimaat en milieu tot diversiteit en inclusie. We hebben in Nederland met tal van complexe, maatschappelijke vraagstukken te maken die vragen om een oplossing. Oplossingen waar we met elkaar aan kunnen werken voor een betere wereld in de toekomst. We kunnen we hier mee beginnen door de juiste, duurzame, keuzes te maken als opdrachtgever.

Duurzaam inkopen, ook wel Maatschappelijk verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (hierna MVOI) genoemd draagt hieraan bij. Deze verzamelnaam houdt in dat, naast op de prijs van de producten, diensten of werken, ook gelet kan worden op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Hiermee zetten wij ons als het FB in voor de transitie naar een duurzame en sociale wereld.

2.4.4. Toelichting thema samenwerking o.g.v. verduurzaming en bewuster consumeren

Aeres is een onderwijs- en onderzoeksorganisatie waarbij vanuit deze onderdelen ook aandacht wordt besteed aan duurzaamheid. Er zijn onderzoeken, lesprogramma's en projecten waarbij duurzaamheid- en bewustzijn een centrale plek in neemt. Om duurzaamheid structureel in te bedden in de organisatie is het van belang om samen te werken aan de verduurzaming van de organisatie en daarmee de impact te vergroten. Door bovendien als organisatie het goede voorbeeld te laten zien, wordt de opleidingsvolger of medewerker (bewust of onbewust) aangezet tot nadenken over zijn eigen gedrag en de impact. Zo krijgt de opleidingsvolger of medewerker de ruimte om zijn persoonlijke beweegredenen te vormen ten opzichte van de duurzaamheidsambities binnen de organisatie of breder. Dit vergroot het bewustzijn ten opzichte van het eigen consumptiegedrag.

Vanuit het FB zal dan ook actief samenwerking gezocht worden met de verschillende stakeholders in de organisatie. Te denken valt aan de docenten en studenten op locaties, maar ook de andere stafafdelingen en partners van het FB (leveranciers en collega-organisaties). Dit heeft tot doel om gezamenlijk duurzaamheid binnen Aeres verder vorm en inhoud te geven.

Tot slot vinden wij het belangrijk dat wij in de dienstverlening van het FB diversiteit en inclusiviteit terugzien. In een inclusieve werkomgeving komen alle (toekomstige) werknemers en partners tot hun recht. Alle medewerkers en partners worden gerespecteerd en gewaardeerd.

3 Uitwerking thema's

3.1. Energie & Klimaat

3.1.1. Definities

Uitstoot van CO₂ draagt bij aan de klimaatverandering en heeft een negatief effect op de gezondheid van de mens. De CO₂ uitstoot binnen Aeres is een optelsom van verschillende bronnen.

De ambities en doelstellingen binnen dit thema hebben voor het FB betrekking op:

1. het gebouwgebonden energieverbruik
2. het gebruikersgebonden energieverbruik
3. inkoop (contracten)
4. mobiliteit (woon-werk en zakelijk/studieverkeer van medewerkers FB & leveranciers)

Aeres wil bijdragen aan het beperken van klimaatveranderingen en wil daarnaast ook voorbereid zijn om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen binnen haar eigen omgeving. Dit wil zeggen dat Aeres wil bijdragen aan het verminderen van de effecten van overstromingen, droogte en hitte en tegelijkertijd de biodiversiteit minimaal in stand wil houden. Dit wordt ook wel klimaatadaptatie genoemd en dat betekent binnen Aeres onder andere het voor langere tijd vasthouden van water, het vergroenen van gebouwen en terreinen en het bevorderen van de lokale flora en fauna.⁴

3.1.2. Ambitie en Doelstellingen

Het FB van Aeres heeft de ambitie om in 2050 een CO₂ neutrale bedrijfsvoering te hebben. Hierbij hebben de activiteiten geen negatief effect meer op het klimaat. Dit is gericht op het vastgoed van Aeres, de eigen dienstverlening, mobiliteit medewerkers FB (binnen de kaders van het geldende mobiliteitsbeleid van Aeres) en de dienstverlening van onze partners.

In aanvulling op bovenstaande ambitie is ons vastgoed in 2050 eveneens klimaatadaptief.

Om dit te bereiken hebben we de volgende doelstellingen voor 2030 geformuleerd:

Omschrijving doelstelling	
1	We laten een CO ₂ footprint maken van onze bedrijfsvoering (nulmeting) en hebben in 2024 een plan om te komen tot een CO ₂ neutrale bedrijfsvoering van het FB.
2	We gaan voor een CO ₂ -reductie van ten minste 55% in 2030 op het gebied van vastgoed, facilitaire dienstverlening en eigen mobiliteit (wetgeving van 49%, EGD (Europese green deal) streeft naar 55% in 2030).
3	In 2030 voldoen minimaal twee hoofdgebouwen aan de klimaatdoelstelling van 2050. Deze gebouwen dienen als pilot voor de overige locaties.
4	Eind 2024 hebben we een vastgesteld plan om de gebouwde omgeving meer klimaatbestendig te maken en bij te dragen aan biodiversiteitsherstel.

3.2. Gezonde gebouwen & omgeving

3.2.1. Definities

Gebouwen binnen Aeres zijn meer dan enkel constructies. Het is een plek waar mensen – opleidingsvolgers, medewerkers, huurders, en bezoekers – samenkomen. Het is dan ook niet het gebouw, maar de mens die centraal staat binnen Aeres. Gezonde gebouwen dragen actief bij aan het welzijn van de gebruikers.

Wij hanteren hierbij 8 van de 10 thema's⁵ zoals gedefinieerd binnen de WELL-standard, te weten:

1. **Water.** Overal op kantoor is er drinkwater beschikbaar voor medewerkers middels speciale tappunten en kranen en verspilling en verontreiniging van water wordt voorkomen.
2. **Licht.** Het licht in het gebouw volgt qua kleur en sterkte het dagritme. Hierbij wordt frisse scholen klasse B (licht) als uitgangspunt gehanteerd.
3. **Geluid.** Dit is vooral afgestemd op het soort werk dat wordt uitgevoerd. Hierbij wordt frisse scholen klasse B (geluid) als uitgangspunt gehanteerd.
4. **Thermisch comfort.** Het klimaat is consistent (warm/kou en vochtig/droog). Hierbij wordt frisse scholen klasse B (temperatuur) als uitgangspunt gehanteerd. Door natuur naar binnen te halen

⁴ <https://www.wur.nl/nl/onderzoek-resultaten/onderzoeksinstituten/environmental-research/programmas/groene-klimaatoplossingen/natuurlijke-oplossingen-voor-klimaatadaptatie.htm>

⁵ De thema's mentale gezondheid en focus op gemeenschap hebben wij niet opgenomen, omdat deze verantwoordelijkheid en daarmee de invloed niet binnen het FB ligt.

wordt de temperatuur bovendien beter verdeeld en wordt bijgedragen aan het (ervaren) comfortniveau in een pand⁶.

5. **Lucht.** De lucht wordt gefilterd, zodat je binnen geen last hebt van CO₂, fijnstof of andere luchtvervuilers. Hierbij wordt frisse scholen klasse B (lucht) als uitgangspunt gehanteerd. Ook vergroening in het pand draagt bij aan een gezonde binnenlucht.
6. **Materiaal.** De middelen en materialen zijn niet schadelijk voor mens of milieu. Bij ieder (nieuw) inkoopmoment wordt dit als criterium opgenomen.
7. **Beweging.** Een gezonde werkomgeving stimuleert de medewerkers tot fysieke beweging. Bij ieder huisvestings- en aanbestedingstraject wordt dit als criterium meegenomen.
8. **Voeding.** Binnen de well standard is het stimuleren van gezond eten erg belangrijk. Dit kan door middel van het aanbod, door het verschaffen van informatie over de voedingswaarden en door de presentatie van de voeding (nudging). Hoewel dit thema niet raakt aan de huidige scope van het FB, is deze bewust wel opgenomen, omdat dit een thema is dat aanbesteed wordt.

Naast de aandacht voor de werkomgeving binnen het gebouw, hebben wij ook aandacht voor de werkomgeving buiten het gebouw. Het gebouw, terrein en de omgeving komen in een natuurlijke relatie tot elkaar te staan. Door directe en indirecte buitenruimtes daar waar mogelijk te vergroenen en zo in te richten dat deze geschikt zijn om te werken dragen wij bij aan welzijnsbevordering. Hierbij zullen wij ook de samenwerking zoeken met directe burens, zoals omliggende grondbezitters en/of gemeenten.

3.2.2. Ambitie en Doelstellingen

Het is het streven van Aeres om in 2050 een fysieke leefomgeving (binnen én buiten) te hebben waarin medewerkers en studenten zich thuis, veilig en gezond voelen en waarin de prestaties positief worden gestimuleerd.

Tevens wil Aeres zijn vastgoed flexibel ingericht hebben, zodat ingespeeld kan worden op verschuivende behoeften en wensen van de gebruikers. Door deze ambitie dragen wij bij aan de gezondheid(s) bevordering, welbevinden, vitaliteit, onderwijsprestaties, werkprestaties en minder uitval van medewerkers en opleidingsvolgers.

Om dit te bereiken hebben wij de volgende doelstellingen voor 2030 geformuleerd:

Omschrijving doelstelling	
1	Er zijn in 2025 twee locaties zodanig ingericht (gebouwen en directe omgeving) dat deze uitnodigen tot gezond gedrag en zijn erop gericht om gezondheid en welbevinden van de medewerkers en studenten te bevorderen. Resultaten dienen als voorbeeld dat verder uitgerold kan worden richting de overige locaties
2	Het FB draagt bij aan een gezonde leefomgeving door inzicht te bieden in de afvalstromen op locaties met als doel om verspillen van grondstoffen te voorkomen en daar waar mogelijk her te gebruiken.
3	Alle hoofdgebouwen van de Aeres-locaties voldoen in 2030 aan frisse scholen klasse B voor de onderdelen lucht, thermisch, licht en geluid.
4	Vanuit alle centraal georganiseerde aanbestedingstrajecten wordt de onschadelijkheid van materiaal en middelen (daar waar mogelijk) meegenomen als criterium in het PvE-pakket.
5	Binnen minimaal vijf bestaande dienstverleningsovereenkomsten zijn vernieuwingen doorgevoerd op het gebied van verduurzaming van de dienstverlening.
6	Binnen ieder nieuw verbouwingsproject (gebouw en/of terrein) wordt een omgeving gecreëerd die duurzame mobiliteit stimuleert en vergroening uitstraalt. Dit geldt voor het eigen terrein én de directe omgeving. Hierin wordt nauw samengewerkt met partners. Er is minimaal 1 nieuwe best practice ontwikkeld.

3.3. Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

3.3.1 Definities

Binnen de rijksoverheid is er nieuw manifest opgesteld namelijk het Maatschappelijk verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (hierna MVOI genoemd). MVOI is niet alleen toepasbaar bij en door het FB van Aeres, maar we creëren pas echt impact binnen Aeres als de gehele organisatie hierbij betrokken is. Vandaar dat er niet gesproken wordt over MVI maar van MVOI: de 'O' van (intern) 'opdrachtgeven' gaat vooraf aan het inkopen. Van visie- en planvorming tot opdrachtgeven en inkopen: de hele organisatie zet zich in voor de ambities die we willen bereiken.

MVOI betekent dat er, naast dat er op de prijs van de producten, diensten of werken ook gelet wordt op de effecten van de inkoop op milieu en sociale aspecten. Hierin worden zes (6) thema's belicht namelijk:

⁶ <https://www.ten-brinke.nl/blog/minder-ziekterverzuim-op-kantoor/>

circulariteit, diversiteit en inclusiviteit, ketenverantwoordelijkheid, klimaat, milieu en social return. Het is de ambitie van het FB om op deze thema's duurzame impact in te maken met bestaande én nieuwe opdrachtgevers.

Figuur 1: Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen

3.3.1. Ambitie en Doelstellingen

De dienstverlening vanuit het FB wordt in grote mate geleverd vanuit verschillende partners. Deze gehele keten is van belang bij het realiseren van de MVOI-ambities van het FB. Het FB wil deze ambities dan ook opnemen in het inkoopbeleid, de inkoopvoorwaarden en ook uitstralen naar de partners waar Aeres reeds mee samenwerkt.

Het is de ambitie van het FB dat in 2030 binnen het in te kopen producten- en dienstenaanbod (bestaand en nieuw) volledig gestuurd wordt op het creëren van duurzame impact. Bij het aanbesteden van nieuwe producten, leveringen, diensten of werken binnen Aeres zal er middels het MVOI ingekocht worden waarbij er gelet wordt op de effecten van de inkoop van de 7 MVOI-thema's. Hierbij is niet alleen het resultaat anders, maar ook het inkoopproces, gunningscriteria en beoordelingsmethodiek verschilt van de reguliere inkoopmodellen.

Het FB zal bovendien een gedragscode opstellen waarin duidelijk wordt welke ambities Aeres heeft omtrent het MVOI. Deze gedragscode dient als leidraad voor de samenwerkingsrelatie met bestaande en nieuwe partners van Aeres. Samen met hen zal vervolgens naar vernieuwing en verbetering van de dienstverlening worden gestreefd, passend binnen de ambities van Aeres op het gebied van de MVOI-thema's. Bewustwording onder medewerkers en studenten vormt hierbij de rode draad.

Daarnaast wordt er een actieplan MVOI opgesteld voor zowel de interne als externe (toekomstige) stakeholders van Aeres. Hier worden de ambities vanuit de gedragscode vertaald in concrete doelstellingen en KPI's. Op deze wijze wordt er draagvlak gecreëerd en inbedding in de hele organisatie.

Om dit te bereiken hebben wij de volgende doelstellingen voor 2030 geformuleerd:

Omschrijving doelstelling	
1	Er is een gedragscode MVOI opgesteld voor de partners waar Aeres mee samenwerkt (huidige en toekomstige) en daar wordt actief op gestuurd. Een gedragscode geeft richting en duidelijkheid aan de partners waar Aeres mee samenwerkt ten aanzien van MVOI-thema's of andere waarden en normen die Aeres hoog in het vaandel heeft staan.
2	Er wordt een actieplan MVOI vastgesteld waarin de ambities van het FB vertaald worden in concrete KPI's waar zowel interne als externe (toekomstige) stakeholders van Aeres aan dienen te voldoen.
3	Het inkoopbeleid, de inkoopvoorwaarden en achterliggende inkoopprocedures van Aeres worden aangepast op het actieplan MVOI waarmee we circulair, innovatief en duurzaam inkopen.
4	Binnen het FB hebben we op alle zeven MVOI-thema's een themahouder en wordt de opgedane kennis gedeeld via bijvoorbeeld kennissessies gedeeld met de medewerkers van het FB.
5	Alle vervanging, renovatie en nieuwbouwprojecten worden (zoveel als mogelijk) losmaakbaar uitgevoerd zodat materialen, producten en elementen in de toekomst herbruikbaar zijn. Van de toegepaste materialen bestaat maximaal 50% uit primaire grondstoffen (mineralen, metalen en fossiel). De overige materialen bestaat uit secundaire materialen, biobased grondstoffen of hergebruikte componenten.
6	Samen met bestaande partners en locaties worden projecten gestart die bewust consumeren en/of duurzaam gedrag stimuleren, passend binnen de doelstellingen van de betreffende dienst en locatie. Voorbeelden zijn

3.4. Samenwerking op het gebied van verduurzaming en bewuster consumeren

3.4.1. Definities

Het FB ondersteunt de locaties op het gebied van Huisvesting & Beheer, Facility en Inkoop. Het FB kent veel interne stakeholders. Dit zijn niet enkel de facilitaire afdelingen op locaties, maar ook onderwijs en onderzoek waarbij opleidingsvolgers klaargestoomd worden voor hun toekomstige rol in de maatschappij. Het samenwerken aan- en het creëren van bewustwording t.a.v. verduurzaming is binnen het onderwijs van Aeres een belangrijke pijler voor het vergroten van de duurzame impact van Aeres.

Het FB kan vanuit haar expertise bijdragen aan het vergroten van de duurzame impact en zichtbaarheid op de locaties. De leer- en werkomgeving is immers iets waar alle stakeholders dagelijks mee in aanraking komen.

Door thematisch en locatie-overstijgend samen te werken met de verschillende stakeholders wordt kennis op dit thema vergroot en kunnen duurzaamheidsinitiatieven geïmplementeerd worden. Interne stakeholders waar mee samengewerkt wordt zijn o.a. de medewerkers (docenten & onderzoek), huurders en opleidingsvolgers. De externe stakeholders van het FB zijn o.a. de leveranciers, externe netwerken, gemeenten, overheden, bureaus, et cetera.

Door de resultaten van de verschillende (verduurzamings)initiatieven binnen ons vakgebied te delen en zichtbaar te maken op de locaties, én door het delen van de hierbij opgedane kennis en ervaring, draagt het FB bij aan het vergroten van de bewustwording op het gebied van duurzaamheid onder medewerkers en opleidingsvolgers. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door gezamenlijke kansen sessies, informatievoorziening (op locatie), kennissessies, gezamenlijke werkprojecten, onderzoeken en pilots, nudging, en actieve betrokkenheid.

Deze bewustwording is de basis voor gedragsverandering onder medewerkers, studenten en opleidingsvolgers.

3.4.2. Ambitie en Doelstellingen

Het Facilitair Bedrijf wil met de duurzaamheidsambities zoals in dit document benoemd bijdragen aan de strategische visie van Aeres. Door duurzaamheidsinitiatieven integraal en projectmatig op te pakken met locaties, partners, onderwijs en onderzoek wordt bijgedragen aan de transitie naar een groenere wereld binnen Aeres.

Om dit te bereiken hebben wij de volgende doelstellingen voor 2030 geformuleerd:

Omschrijving doelstelling	
1	Het is voor medewerkers duidelijk wat de ambities en doelstellingen zijn van het FB en waar de prioriteiten liggen.
2	Bij ieder verduurzaminginitiatief vanuit het FB wordt de samenwerking gezocht met betreffende stakeholders (zoals FB, locaties, leveranciers, opleidingsvolgers, onderwijs en onderzoek).
3	Het FB neemt actief deel aan afdelings-overstijgende initiatieven op het gebied van 'de Groene Veranderaar' om zo de verbinding, samenwerking en kennis op dit thema te vergroten.
4	Successen en ervaringen vanuit het FB t.a.v. (verduurzamings)initiatieven en behaalde doelstellingen is zichtbaar en onzichtbaar te vinden binnen de locaties. Deze prikkels zetten aan tot nadenken en stellen mensen in staat om hun eigen perspectief op duurzaam handelen (opnieuw) onder de loep te nemen.

4 Vervolgstappen

Na vaststelling van- en commitment op de ambities en doelstellingen van het FB door het CvB en MT wordt direct gestart met de vervolgstappen. Deze bestaan uit een aantal onderdelen welke hieronder worden toegelicht.

Nulmeting

Op ieder van de doelstellingen wordt een nulmeting gedaan. Deze toont/beschrijft de huidige situatie ten aanzien van de doelstelling en brengt daarmee ook het gat tussen huidig en gewenst goed in beeld. Ook wordt in de nulmeting bepaald hoe de voortgang op te doelstellingen gemeten kan worden. Dit wordt gevisualiseerd middels een dashboard.

Meerjarenroadmap

Er wordt (thema overstijgend) een meerjarenroadmap opgesteld die als planning om de doelstellingen in 2030 te realiseren. De te bereiken doelen per jaar worden vervolgens eveneens verankerd in het jaarplan van het FB.

Communicatie

Er vindt periodieke communicatie plaats richting de stakeholders omtrent dit thema. Het FB stelt, in samenwerking met de afdeling Corporate Communications een communicatieplan op waarin de stakeholders, informatiebehoefte, communicatiekanalen, communicatievormen en planning worden opgenomen. Momenten waarop gecommuniceerd wordt zijn:

- Na vaststelling van het beleid (visuele presentatie)
- Bij milestones (zoals een dashboard, roadmap);
- Bij periodieke update (factsheet);
- Rondom verbeterprojecten en pilots (zowel succesverhalen als leerervaringen);
- Bij innovaties en ontwikkelingen vanuit leveranciers;
- Bij jaarverslagen.

Implementatie

Na uitvoering van de nulmeting en de meerjarenroadmap wordt een jaarlijks implementatieplan opgesteld. Dit bestaat uit concrete projecten waaraan gewerkt wordt. Ieder project heeft een projecteigenaar vanuit het FB en wordt aangevuld met experts en belanghebbenden van binnen- en buiten de organisatie. Daar waar het uitrol op locaties betreft wordt waar mogelijk gewerkt met pilots. Dit om de scope te beperken, een lerend effect in te bouwen en zo de effectiviteit en het succes te vergroten.

Financieel kader

Het uitgangspunt is dat de doelstellingen gerealiseerd worden binnen de bestaande financiële kaders: MJIB, jaarlijkse vervangingsinvesteringen, duurzaamheidsfonds, afdelingsbudget FB en inkoopdoelstellingen. Hierbij richten we ons niet alleen op de initiële investeringen, maar kijken we naar de kosten over de gehele levensduur (TCO).

Daarnaast zijn er ook andere voordelen die behaald worden die niet direct in geld uit te drukken zijn. Denk hierbij aan lager ziekteverzuim, hogere productiviteit, bijdragen aan de wereldwijde transitie, kennisontwikkeling, innovatie en gedragsverandering. De ESG-wetgeving verplicht ons ook om breder te kijken naar andere afwegingskaders anders enkel financieel en hier ook over te verantwoorden.

Vaststelling

Door CvB wordt het beleid vastgesteld. Zij committeren zich aan dit beleid en dat dit actief uitgedragen wordt.

Eigenaarschap neerleggen waar het hoort en hier ook op aanspreken

We kunnen dit niet alleen. Gedrag is het belangrijkste. Hoe gaat Aeres aankijken tegen vliegbewegingen o.i.d. Moet gedragenheid vanuit het bestuur voor zijn.

© Stichting Aeres Groep. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Aeres.